

**С. Д. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ**

**КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА**

Кафедра: Денсаулық сақтау саясаты және басқару

Жалпы тәжірибелік дәрігер қызметінде ҚР заңнамалық- нормативтік базасы

Орындаған: Амантай А.Ә.
Тобы: ЖМ-535-2к

Жоспары

- Кіріспе
- Негізгі бөлім
- -ЖТД туралы жалпы ереже
- -ЖТД міндеттері
- -ЖТД жауапкершілігі
- -ЖТД біліктілік талаптары
- -Жалпы тәжірибе дәрігері отбасылық дәрігер орындайтын манипуляциялар тізбесі
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

- **Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер - бұл жасына, жынысына немесе ауру сипатына қарамастан, жеке адамға, отбасыларына және адамдардың бүкіл контингентіне алғашқы және үздіксіз медициналық көмек көрсетуге тиісті рұқсаты бар, дипломды медицина қызметкері.**

Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігердің негізгі міндеттері:

□

- 1) неғұрлым кең тараған аурулар мен жарақаттарға тиісінше диагноз қою, емдеу және оңалту;
- 2) негізгі инфекциялық ауруларға қарсы иммундау шаралары;
- 3) эндемикалық және басым инфекциялық аурулар профилактикасы және олармен күрес;
- 4) ана мен баланың денсаулығын қорғау, соның ішінде отбасын жоспарлау мәселелері;
- 5) гигиеналық тәрбие, салауатты өмір салтын қалыптастыру;
- 6) сапалы тамақ өнімдерімен жабдықтауға жәрдем көрсету және ұтымды тамақтану жөнінде ұсыныс жасау;
- 7) сапасы жақсы сумен жабдықтауға және негізгі санитарлық шаралар жүргізуге жәрдем көрсету;
- 8) дәрі-дәрмек бұйымдарын дәрі-дәрмек формулярына және емдеудің осы заманғы хаттамаларына сәйкес ұтымды тағайындау және пайдалану болып табылады.

□

Жалпы практикалық дәрігердің/отбасылық дәрігердің негізгі міндеттері:

- 1) шұғыл дәрігерлік көмекті қамтамасыз ету;
- 2) емдеу және оңалту шараларын тиісті біліктілік талабының көлемінде жүргізу;
- 3) пациенттерді уақтылы госпиталдауды және мамандардың консультациясын беруді қамтамасыз ету;
- 4) жалпы дәрігерлік практика/отбасылық медицина жағдайында пациенттерді сапалы тексеру және қажет болған жағдайда тиісті диагностикалық зерттеуге жіберу;
- 5) иммундық профилактика жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу;
- 6) аурулардың бұрыннан бар жасырын түрлерін табуға бағытталған профилактикалық жұмыстарды жүзеге асыру, аурудың және қауіптілік факторларының алдын алу;
- 7) тіркелген халықтың денсаулығының жай-күйін динамикалық қадағалау;

- 8) отбасын жоспарлау жөніндегі жұмыс;
- 9) отбасында баланы тамақтандыру, тәрбиелеу, оларды мектепке дейінгі балалар мекемелеріне, мектепке даярлау мәселелері бойынша, консультативтік көмек көрсету және бағдарлау жұмыстарын жүргізу;
- 10) перзентханадан шығарылғаннан кейін нәрестеге патронажды жүзеге асыру;
- 11) ауру балалар стационардан шығарылғаннан кейін үйге актив жүргізу;
- 12) дені сау бала күнін өткізу;
- 13) үй стационарында және күндізгі стационарда медициналық қызмет көрсету;
- 14) әскери-дәрігерлік және әскерге шақырылуға дейінгі жас өспірімдерді және әскерге шақырылатын жастарды шақыру комиссияларымен байланысты жүзеге асыру болып табылады.

□ 4. Жалпы практикалық дәрігер/отбасылық дәрігер заңдарда белгіленген тәртіппен еңбекке уақытша жарамсыз ауруларға сараптаманы жүзеге асырады, қажет жағдайда оларды дәрігерлік консультативтік комиссияға жібереді.

5. Жалпы практикалық дәрігер/отбасылық дәрігер:

1) директивалық құжаттарға сәйкес учаскедегі балалар мен үлкендерді диспансеризациялау жөніндегі кешенді шаралар ұйымдастырады және жүргізеді;

2) халықты гигиеналық тәрбиелеу, салауатты өмір салтын насихаттау жөніндегі шараларды жүргізеді;

3) есеп және есеп беру құжаттамаларының бекітілген нысандарын жүргізеді;

4) тіркелген халықтың денсаулығын нығайту және сақтау бағдарламасын әзірлейді және іске асырады.

6. Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер экономиканың және менеджменттің негіздерін білуге, өзінің біліктілігін ұдайы арттыруға және отбасылық дәрігерлік амбулаторияның басқа қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға жәрдемдесуге тиіс.

ЖТД құқықтары

- 1) атқарушы өкіметтің жергілікті органдарына тіркелген халыққа емдеу-профилактикалық көмек көрсету, еңбек жағдайы мен тұрмысын жақсарту жөнінде ұсыныс енгізуге;
- 2) аймақта және республикада халықтың денсаулығына қатысты ақпаратқа қол жеткізуге;
- 3) кәсіби қоғамдық бірлестіктерге (қауымдастықтар, академиялар, отбасылық дәрігерлер одағы) кіруге және оларды құруға құқығы бар.

ЖТД жауапкершілігі

- 1) тіркелген халыққа алғашқы медициналық-санитарлық көмектің ұйымдастырылуы мен сапасы;
  - 2) қаржы және есеп-есеп беру құжаттамаларының растығы:
  - 3) осы Ережеде көзделген міндеттердің тиісінше орындалмағаны үшін жауап береді.

ЖТД біліктілік талаптары

- 9. Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер:
  - халықтың денсаулығын сақтау жөніндегі заңдардың негізін меңгеруге;
  - денсаулық сақтаудың құрылымы мен негізгі принциптерін білуге;
  - өзінің құқығын, міндеті мен жауапкершілігін білуге;
  - өзінің жұмыстарын жоспарлау мен талдау әдістерін меңгеруге;
  - басқа мамандармен және қызметтермен (әлеуметтік қызмет, сақтандыру компаниялары, дәрігерлер қауымдастығы және т. б.) өзара белсенді іс-қимыл жасауға;
  - дәрігерлік этиканың және деонтологияның принциптерін білуге және сақтауға тиіс.

□ 10. Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер қызметтің мынадай түрлері мен соған қатысты мынадай қызметтік міндеттерді:

1) неғұрлым кең тараған ауруларға профилактика жасауды, диагноз қоюды, емдеуді және пациенттерді оңалтуды;

2) жедел және шұғыл медициналық көмек көрсетуді;

3) медициналық манипуляцияларды орындауды;

4) өз құзыреті шегіндегі ұйымдық жұмыстарды игеруге тиіс.

□ 11. Ауруларға профилактика жасау, диагноз қою, емдеу жүргізген кезде және пациенттерді оңалту кезінде жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер:

1) қарауды дербес жүргізе білуге және пациентті зерттеу деректерін бағалауға;

2) қосымша зерттеулер мен мамандар консультацияларының көрсеткіштерін білуге, лабораториялық, аспаптық зерттеулердің жоспарын жасауға;

3) қанның, зәрдің, қақырықтың, асқазан шырынының, дуоденалдық зерттеудің, копрограмманың, ми-жұлын сұйығының, сәулелік, электрлік-физиологиялық және басқа зерттеу әдістерінің талдау нәтижелерін түсіндіре білуге;

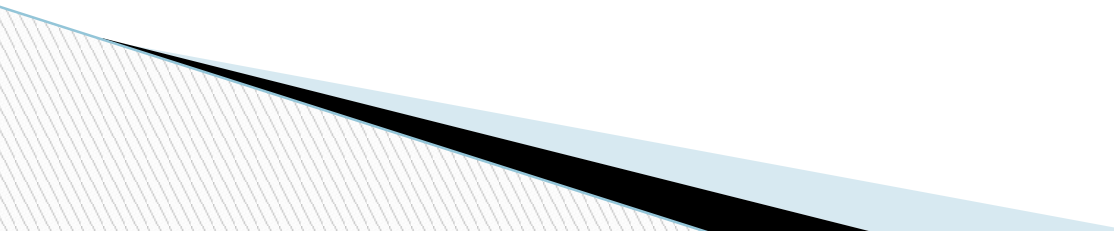
4) өткір және созылмалы аурулары, жарақаттары бар пациенттерге профилактика жасауды, диагноз қоюды, емдеуді және оңалтуды меңгеруге;

5) бала туғанға дейін көмек көрсете білуге (жүктіліктің, қалыпты болуын қадағалау), төтенше жағдайда бала тууға көмектесуге;

6) ұсынылған 1 қосымшаға сәйкес неғұрлым кең тараған ауруды емдеуге және тізбеге сәйкес олардың жай-күйлерін білуге міндетті.

□ 12. Ұсынылған 2 қосымшаға сәйкес жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер өз бетімен диагноз қоя білуге және ауруханаға жатқызғанға дейінгі кезеңде шұғыл (жедел) көмек көрсете білуге, сондай-ақ шұғыл жағдайларда одан әрі медициналық көмек көрсетудің тактикасын анықтай білуге міндетті.

13. Ұсынылған 3 қосымшаға сәйкес жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер жалпы дәрігерлік манипуляциялардан басқа хирургиялық, отоларингологиялық, офтальмологиялық манипуляцияларды, жедел көмек көрсетуге арналған манипуляцияларды дербес орындай білуге, лабораториялық зерттеулердегі дағдыларды, неврологияда, акушерлікте, гинекологияда және педиатрияда қолданылатын икемділіктер мен манипуляцияларды меңгеруге міндетті.

- 14. Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер бекітіліп берілген контингенттің демографиялық және медициналық-әлеуметтік сипаттамасын білуге тиіс
  - 15. Жалпы практика дәрігері/отбасылық дәрігер өзінің кәсіби білімі мен дағдысын өз бетімен білім алу жолымен және өзге әдістермен үздіксіз жетілдіреді.
-

Қорытынды

- ЖТД қазіргі кезде өте қажетті медицина маманы. ЖТД жан-жақты, бірнеше саланы меңгерген болуы тиіс. 3 тілде еркін сөйлеуі тиіс. Бірнеше саланы бір арнаға тоғыстырудың өзіндік қиындықтары бар.

Пайдаланылған әдебиеттер

- http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V990000989_